

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAKSUM TA'LIM VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Jizzax davlat pedagogika instituti
rektori prof. Sh. S. Sharipov

2022 yil

5110600 – Tarix o'qitish metodikasibakalavriat
ta'lim yo'nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik
fanlardan

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar
Ta'lim sohasi: 110000 - Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi: 5110600 – Tarix o'qitish metodikasi

JIZZAX- 2022

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rtta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida NIZOM” (hozirga qadar mazkur Nizomga bir necha bor o‘zgartirishlar kiritilgan bo‘lib, 2021-yil 16-noyabrda ro‘yxatdan o‘tkazilgan, ro‘yxat raqami 1963-3 buyrug‘i)ga asosan ishlab chiqildi.

Mutaxassis chiqaruvchi Tarix va uni o‘qitish metodikasi kafedrasini bo‘lib, dastur Tarix va uni o‘qitish metodikasi kafedrasining 2021-yil 25-avgustdaggi 1-yig‘ilishida muhokama qilingan hamda Tarix fakultetining 2021-yil 26-avgustdaggi Kengashida ma’qullangan. Institut kengashining 2021-yil 27-avgustdaggi 1-sonli yig‘ilishida tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

F. Toshboyev	-	A. Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika instituti Tarix o‘qitish metodikasi kafedrasi mudiri, t.f.f.d.(PhD), dots.
A.Pardayev	-	A. Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika instituti Tarix fakulteti dekani. T.f.n. dots.
Z. Xolboyev	-	A. Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika institute Tarix o‘qitish metodikasi kafedrasi katta o‘qituvchisi.
A.Valiyev	-	A. Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika instituti Tarix o‘qitish metodikasi kafedrasi katta o‘qituvchisi.

Taqrizchilar:

A.Xolmurodov	-	A. Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika instituti Tarix o‘qitish metodikasi kafedrasi dotsenti, t.f.n.
M. Pardayev	-	O‘z Res FA Arxeologiya tadqiqotlar instituti yetakchi ilmiy xodimi. T.f.n. dots

KIRISH

Mazkur dastur **5110600** – Tarix o’qitish metodikasi bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bitiruvchilarining to‘rt yil mobaynida ixtisoslik fanlarini o‘qib o‘zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun o‘tkaziladigan Yakuniy Davlat Attestatsiyasi sinovlari bo‘yicha ishlab chiqilgan.

2021/2022 o‘quv yilida bitiruvchilarda O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2018-yil 25-avgustda 744-son bilan tasdiqlangan o‘quv rejasidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o‘tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI O‘TKAZILADIGAN FANLAR TARKIBI:

1. O‘zbekiston tarixi (majburiy fanlari)
2. Jahon tarixi (majburiy fanlari)
3. Tarix, shaxs va jamiyat o’qitish metodikasi (majburiy fanlari)

“O‘zbekiston tarixi” o‘quv fani bo‘yicha

Bo’lajak mutaxassis kadrlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda, ularning el-yurtga, vatanga, milliy-madaniy qadriyatlarga nisbatan hurmat e’tiborini oshirishda, ma’naviy, ahloqiy jihatdan ham barkamol shaxs sifatida shakllanishida O‘zbekiston tarixi fanini har tomonlama keng o’qitishning ahamiyati katta. Zero, shu fan orqali yoshlar qalbiga Vatan tuyg’usi, mardlik, jasorat, qahramonlar ibrati va oliyanoblik fazilatlari kirib boradi.

Yangi sharoitlardan kelib chiqib, “Ta’lim to’g’risida”gi va 2017-2021-yillarga mo’ljallangan “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi”ga muvofiq, bitiruvchilarda fan bo‘yicha kompetensiyalarini shakllantirishni taqozo etadi.

Mamlakatimizda bozor munosabatlariga o’tishning hozirgi bosqichida, talaba-yoshlarda zamon talablariga javob beradigan ma’naviy fazilatlarni tarkib toplirish va tarbiyalashda, ularning ongi va dunyoqarashining shakllanishida ijtimoiy-gumanitar bilinilarning hozirgi davr talablari darajasida bo’lishini tahminlash maqsadlaridan kelib chiqib, O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining “Resptiblika oliy o‘quv yurtlarida O‘zbekiston tarixi fani bo‘yicha Davlat Attestatsiyasi o‘tkazish to’g’risida”gi 1999 vil 8 fevral 38-sonli buyrug’iga asosan 2021-2022 o‘quv yilida Jizzax davlat pedagogika institutining bitiruvchi talabalari O‘zbekiston tarixi fani bo‘yicha Davlat Attestatsiyasini topshiradilar.

JDPI tarix o’qitish metodikasi O‘zbekiston tarixi fani bo‘yicha Davlat Attestatsiyasi davomida bitiruvchi talabalardan:

- O’rta Osiyoda, jumladan, O‘zbekiston hududida ilk sivilizatsiya bosqichlaridan boshlab, ajdodlarimiz yaratgan ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarning o’ziga xos xususiyatlari, jamiyat va uning boshqaruv tamoyillaridan xabardorligi;
- tarixiy davrlarda jamiyat va uning ijtimoiy qatlamlari, ular o’rtasidagi mulkiy va huquqiy munosabatlar, ma’muriy boshqaruvning shakllanishi va takomili masalalarini yorita bilih;
- ajdodlarimiz yaratgan davlatchilik an’alarining turli xronologik bosqichlari va ko’rinishlaridan qat’iy nazar bir butun yaxlit o’zbek davlatchiligining tadrijiyligi, davomiyligidan iborat ekanligini ko’rsata bilih;
- hududimizda ming yillar davomida shakllangan, bir necha bosqichdan iborat etnik jarayonlarni xolis yoritish va o’zbek xalqi shakllanishini ilmiy asoslab berish;
- tarixiy jarayonlardagi taraqqiyot va inqirozlarning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy sabablari va oqibatlarini ochib bera olish;
- Vatan tushunchasining keng ma’nosи, hozirgi O‘zbekiston hududidan tashqari kengroq mintaqaviy yerkarning, ya’ni butun O’rta Osiyo, Xurosonning tarixiy-madaniy mintqa sifatida umumiyl Vatanimiz ekanligini asoslash;

- davlatchilik tarixidagi ijtimoiy institutlarning yuzaga kelishi qonuniyatlari turli bosqichlarda shaxs, jamiyat, davlatga oqilona vaadolatli rahbarlik qilishning o'rnini tushuntira bilish;
- tarixiy bosqichlaida ro'y berman ichki iqtisodiy, harbiy munosabatlarni yoritib berish;
- tarixiy jarayonlar davomida yuz berman ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot, ma'naviy, madaniy va ma'rifiy ehtiyojlarning uzviy bog'liqligi, har bir bosqichning o'z mazmuni va mohiyatiga ko'ra shakllangan ma'naviy, mafkuraviy tizim bo'lishi lozimligini ko'rsata bilish;
- tarixiy bosqichlarda yuz berman tanazzul, parokandalik va davlat boshqaruvidagi nuqsonlar va oxir-oqibat salbiy holatlarni vujudga kelganligini yorita bilish va xulosalar chiqara olish;
- istiqlol davri davlatchilik tariximizdagi yangi bosqich ekanligini, hozirgi zamondan hamjamiyatida O'zbekistonning tutgan mavqeini aniq idrok eta olish;
- o'zbek davlatchiligi tarixi borasidagi bilimlardan ma'naviy hayotimiz, davlatimizning ichki va tashqi munosabatlar doirasida amalda foydalana olish masalasini yorita bilish;
- O'zbekiston tarixiga oid adabiyotlar bilan tanishligi, ular yordamida erkin fikr yurita bilish talab etiladi.

"O'zbekiston tarixi" fanidan savollar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning "Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti va halq farovonligining garovi" nomli kitobining ahamiyati.
2. 2017-2021 yillarga mo'ljallangan "Harakatlar strategiyasi" va uning muhim yo'naliishlari
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning yoshlarni rivonlantirish bo'yicha 5 muhim tashabbusi
4. Movarounnahrda arablarning ijtimoiy-iqtisodiy va ma'naviy sohada olib borgan siyosati.
5. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A.Karimovning "O'zbek xalqiga tinchlik va omonlik kerak" deb nomlangan risolasida ilgari surilgan g'oyalar mazmuni.
6. O'zbekiston tarix fani va uni o'rganishning metodologik tamoyillari.
7. Buyuk Ipak yo'lining shakllanishi va uning O'rta Osiyo xalqlari tarixidagi o'rni.
8. O'zbekiston tarixini o'rganishning manbalari va uning ahamiyati.
9. O'zbekiston hududida ibtidoiy jamoa davri va uning bosqichlari.
10. O'zbekistonda paleolit davri bosqichlari va manzilgohlari.
11. O'zbekistonda mezolit davri tarixi va manzilgohlari.
12. O'zbekistonda neolit davri tarixi va manzilgohlari.
13. O'zbekistonning bronza davri tarixi va manzilgohlari.
14. O'zbekiston hududida ilk davlat birlashmalarining tashkil topishi.
15. Mil.avv. VII-VI asrlarda O'zbekiston hududida yashagan dastlabki elatlar va ularning geografik joylashuvi.
16. O'zbekistonning ilk temir davri tarixi
17. O'zbekistonning qadimiy shaharlari. (Afrosiyob, Qiziltepa, Uzunqir, Yerqo'rg'on, Ko'zaliqir shaharlari misolida)
18. Makedoniyalik Iskandarga qarshi Spitamen qo'zg'oloni va uning oqibatlari.
19. O'rta Osiyo xalqlari dastlabki diniy tasavvurlarning paydo bo'lishi.
20. O'rta Osiyo hududida zardushtiylik dinining paydo bo'lishi va ushbu dinning mohiyati
21. O'zbek davlatchiligi tarixi va uning shakllanish jarayoni.
22. O'zbekiston hududidagi eng qadimgi davlatlar. (Qadimgi Xorazm va qadimgi Baqtriya) va ulardagagi ijtimoiy-siyosiy ahvol.
23. O'rta Osiyo Salavkiylar davlati davrida va undagi iqtisodiy ahvol.
24. O'rta Osiyo ahamoniylar istibdodi davrida
25. Ahamoniylarga qarshi O'rta Osiyo xalqlarining ozodlik uchun kurashi
26. Jahon moliyaviy inqirozining oqibatlarini O'zbekiston sharoitida bartaraf etish uchun ko'rilgan chora-tadbirlar.
27. O'rta Osipyoni Aleksandr Makedonskiy qo'shinlari tomonidan bosib olinishi

28. Aleksandr Makedonskiyga qarshi O‘rta Osiyo xalqlarining ozodlik uchun kurashi. Spitamen boshchiligidagi qo‘zg‘olon.
29. Yunon- Baqtriya davlati podsholigi davrida Ellinizm madaniyatining rivojlanishi.
30. Kushon podsholigining tashkil topishi
31. Kushon davlati va uning madaniy-ma’naviy hayoti.
32. Qang‘ davlatining o‘zbek davlatchiligidagi tutgan o‘rni va ahamiyati.
33. Katta Xorazm davlatining Ahamoniylar zulmidan ozod bo‘lishi.
34. Dovon davlati. Xitoy yozma manbalarida Farg‘ona vodiysi haqidagi dastlabki ma'lumotlar.
35. O‘zbekistonning ilk o‘rta asrlar davri tarixi.
36. O‘rta Osiyoda xioniylar ba kidariylar davlatining tashkil topishi
37. XI-XII- asrlarda O‘rta Osiyoda mavjud bo‘lgan davlatlar
38. Eftalitlar davlatining tashkil topishi.
39. Turk xoqonligining tashkil topishi va undagi iqtisodiy-madaniy hayot.
40. V-VII asrlarda O‘zbekiston hududida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot.
41. V-VII asrlarda O‘zbekiston hududida tashkil topgan mahalliy voha davlatlari.
42. Birinchi Prezident I.Karimovning “O‘zbekistonning o‘z istiqlol va taraqqiyot yo‘li” asari 1992-yil
43. Eftallar va Turk xoqonligi davrida O‘zbekiston hududidagi mahalliy voha davlatlarining siyosiy-ijtimoiy, iqtisodiy hayoti.
44. Arab istilosiga arafasida O‘rta Osiyoda siyosiy tarqoqlikning sabab va oqibatlari.
45. Movaraunnahrda arab istilosining birinchi bosqichi.
46. Movaraunnahrda arab istilosining ikkinchi bosqichi. Arab xalifaligi tomonidan Movaraunnahrning bosib olinishi.
47. Movaraunnahrda arablarning ijtimoiy-iqtisodiy va ma’naviy sohada olib borgan siyosati.
48. Movaraunnahrda Islom dinining yoyilishi.
49. Arab istilosiga qarshi Sug‘d qo‘zg‘oloni. (720 yil).
50. Abu Muslim boshchiligidagi qo‘zg‘oloning maqsad va vazifalari.
51. Movaraunnahrda “Oq kiyimlilar” qo‘zg‘oloni.
52. Movarounnahrda arab istilochilariga qarshi Muqanna va Rofe ibn Lays boshchiligidagi qo‘zg‘alonlar
53. IX asr boshlarida arab xalifalidagi siyosiy vaziyat va Tohiriyalar davlatining tashkil topishi.
54. Safforiylar davlatining tashkil topishi.
55. Somoniylar davlatining tashkil topishi.
56. Somoniylar davlatida davlat boshqaruvi, yer egaligining yangi shakli.
57. Qoraxoniylar davlatining tashkil topishi.
58. Movaraunnahrda Qoraxoniylar davlatining tashkil topishi va davlatning ichki siyosati. (XI-XII asr).
59. G‘aznaviylar davlatining tashkil topishi.
60. Saljuqiylar davlatining tashkil topishi.
61. X asr oxiri XI asr boshlarida Xorazmda Ma’muniylar hukmronligi davri. (995-1017 yillar).
62. Xorazmda Ma’mun Akademiyasining tashkil topishi va uning faoliyati.
63. XI-XII asrlarda Buyuk Ipak yo‘li faoliyatining yuksalishi.
64. Xorazmshohlar davlatining tashkil topishi
65. Xorazmning saljuqiylar davlatidan mustaqillik uchun kurashlari. (Otsiz, El Arslon, Takash davri).
66. Alovuddin Muhammad Xorazmshox davrida Xorazmshoxlar davlatining yuksalishi.
67. Chingizzonning Xorazmshohlar davlatiga qilgan harbiy yurishlari
68. Movaraunnahrning IX-XII asrlardagi madaniyati.
69. Chig‘atoj ulusi davrida Movaraunnahrda etno-madaniy jarayonlarning rivojlanishi.
70. Jaloliddin Manguberdi vatanparvar siymo.
71. Mug‘ullarga qarshi Mahmud Tarobiy boshchiligidagi qo‘zg‘olon.
72. XIV asrning birinchi yarmida Movarounnahrda ijtimoiy-siyosiy vaziyat.

73. Movaraunnahrda mug‘ul bosqinchilariga qarshi sarbadorlar harakati.
74. Sohibqiron Amir Temurning Movaraunnahrni birlashtirish uchun olib borgan kurashlari.
75. Sohibqiron Amir Temur davlatini tashkil topishi.
76. Sohibqiron Amir Temur davrida bunyodkorlik ishlari.
77. Sohibqiron Amir Temurning mamlakat xavfsizligini ta'minlash uchun amalga oshirgan ishlari
78. Sohibqiron Amir Temurning Mug‘uliston va Oltin O‘rda xonlariga qarshi olib borgan kurashlari.
79. Buxoro amirligi amir Shohmurod davrida.
80. Temur tuzuklari va uning tarixiy ahamiyati.
81. Shohrux mirzo davrida Temuriylar davlati
82. Sohibqiron Amir Temurning harbiy yurishlari
83. Shayboniyxon tomonidan Movaraunnahr, Xorazm va Xurosonning bosib olinishi.
84. Shayboniylar davlatining tashkil topishi va undagi iqtisodiy-madaniy hayot.
85. Buxoro xonligida Shayboniylar sulolasi hukmronligi davri.
86. Abdullaxon II davrida markazlashgan o‘zbek davlatining tashkil topishi.
87. Muqanna boshchiligidagi qo‘zg‘olonning mag‘lubiyati sabablari.
88. Temuriyzoda Zahiriddin Boburning Movaraunnahr taxti uchun kurashi.
89. Xiva xonligida Shayboniylar sulolasi hukmronligi davri. (1510-1770 yillar).
90. Qo‘qon xonligining tashkil topishi. (1710 yil).
91. O‘rta Osiyo hududida uchta mustaqil xonlikning tashkil topishi.
92. Buxoro xonligi Ashtarkoniylar hukmronligi davrida.
93. Buxoro amirligining tashkil topishi. Mang‘itlar hukmronligi davri.
94. Rossiya imperiyasining O‘rta Osiyo xonliklariga dastlabki harbiy yurishlari.
95. “Turkiston (Qo‘qon) muxtoriyati” ning tashkil topishi va uning tugatilishi.
96. XVIII asr boshlari va XIX asr o‘rtalarida Qo‘qon xonligi.
97. O‘rta Osiyo xonliklarining Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishi.
98. Qo‘qon xonligining Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishi va tugatilishi.
99. Rossiya imperiyasi tomonidan O‘rta Osiyo xonliklarini istilo qilinishining siyosiy va iqtisodiy sabablari.
100. O‘rta Osiyo xalqlarining rus bosqinchilari zulmiga qarshi ozodlik kurashlari.
101. Turkiston General-gubernatorligining tashkil topishi.
102. Buyuk Ipak yo‘li va hozirgi zamon.
103. Turkistonda jadidchilik harakatining paydo bo‘lishi va jadidlarning maqsad va vazifalari.
104. 1898-yilgi Andijondagi “Dukchi eshon” qo‘zg‘oloni va uning mag‘lubiyati sabablari.
105. Turkistonda 1916-yilgi xalq qo‘zg‘ololnarining sabablari.
106. Mardikorlikka qarshi Jizzax qo‘zg‘oloni.
107. Sovet hokimiyati tomonidan Xiva xonligi va Buxoro amirligining tugatilishi.
108. 1917-yil fevraldagagi Petrograddagi siyosiy voqealar va uning Turkiston xalqlari hayotiga ta’siri.
109. O‘zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan qardoshlik munosabatlarining yanada rivojlanishi.
110. Rossiya bosqini arafasida Qo‘qon xonligidagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat.
111. Rossiya bosqini arafasida Buxoro amirligidagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat.
112. Rossiya bosqini arafasida Xiva xonligidagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat.
113. Buxoro amirligi hududlarining Rossiya imperiyasi tomonidan istilo etilishi. Rossiya-Buxoro sulk shartnomasi.
114. Xiva xonligi hududlarining Rossiya imperiyasi qo‘sishnları tomonidan bosib olinishi. Rossiya-Xiva sulk shartnomasi.
115. Rossiya imperiyasining Turkistonda yuritgan mustamlakachilik siyosati.
116. XIX asrning birinchi yarmida o‘zbek xonliklarining jug‘rofiy-siyosiy o‘rni va davlat boshqaruvi.

117. Podsho Rossiyasining Turkistonda maorif, fan va madaniyat sohasidagi siyosati.
118. Rossiyaning Turkistonni iqtisodiy va ma'naviy tutqunlikda tutish siyosati va uning oqibatlari.
119. Rus podsholigi istibdodiga qarshi Turkiston xalqlarining milliy ozodlik kurashi.
120. Turkistonda mustamlaka hukmronligining joriy etilishi.
121. 1873-1876 yillardagi Po'latxon qo'zg'oloni. Qo'qon xonligining tugatilishi.
122. Rossiya bosqinidan keyin o'zbek xonliklaridagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat.
123. Rossiyaning o'zbek xonliklariga qarshi dastlabki tajovuzkorona harakatlari.
124. Turkiston xalqlarining milliy davlatchilikni tiklash va ozodlik uchun kurashi.
125. 1918 yil fevraldagi "Qo'qon fojiasi", Turkistonda milliy ozodlik kurashining kuchayishi.
126. Xiva xonligi va Buxoro amirligining tugatilishi. XXSR va BXSR ning tashkil topishi.
127. O'zbekistonda ommaviy qatag'onlikning avj oldirilishi. (20-30 yillarda).
128. II-jahon urushining O'zbekistonga ta'siri.
129. Jahan urushi yillarida O'zbekistonning iqtisodiy ahvoli.
130. II-jahon urushidan keyin O'zbekistonda xalq xo'jaligini qayta tiklashdagi qiyinchiliklar.
131. O'zbekistonda siyosiy qatag'onlikning yangi pallasi. (50-60 yillar).
132. Agrar tanglikning keskinlashuvi. Paxta yakka hokimligi va uning salbiy oqibatlari.
133. Orol fojiasi.
134. Jamiyat madaniy-ma'naviy hayotiga «Rivojlangan sosializm» g'oyasining singdirilishi.
135. Sho'rolar davrida O'zbekistonda millatlararo munosabatlar.
136. O'rtal Osiyo hududida dastlabki shaharsozlik madaniyatining paydo bo'lishi
137. Sosializmni isloq qilishga so'nggi urinish. (Sho'rolar davridagi qayta qurish siyosati).
138. O'zbekiston bilan markaz manfaatlari o'rtasida ziddiyatlarning kuchayishi.
139. Mustabid tuzum inqirozining muqarrarligi.
140. 1920-1930 yillardagi O'zbekistondagi sanoatning rivoji.
141. Turkistonda milliy istiqlolchilik harakati.
142. Sho'rolar davrida ma'muriy buyruqbozlik tizimining qaror topishi va oqibatlari.
143. 1930 yillarda O'zbekistonda yuritilgan qatog'onlik siyosati va uning oqibatlari.
144. "Paxta ishi" uydirma va haqiqat. (1980 yillar).
145. Fashistlar Germaniyasi ustidan qozonilgan g'alabaga O'zbekistonliklarning qo'shgan hissasi.
146. Majburiy kollektivlashtirish va uning O'zbekiston uchun salbiy oqibatlari.
147. O'zbekistonda mustaqillikka erishish yo'lidagi xarakatlar. Mustaqillik deklaratsiyasi, "Davlat tili to'g'risida"gi qonun
148. O'zbekiston mustaqilligining tarixiy ahamiyati.
149. Mustaqil O'zbekistonning yangi Konstitutsiyasi qabul qilinishi.
150. O'zbekistonning davlat ramzları.
151. O'zbekiston taraqqiyotining besh tamoyili (O'zbek modeli)
152. O'zbekistonda milliy va ma'naviy qadriyatlarning tiklanishi.
153. O'zbekistonda bozor munosabatlarining shakllanishi.
154. O'zbekiston tashqi siyosatining asosiy tamoyillari.
155. O'zbekistonning Yevropa davlatlari bilan hamkorligi.
156. O'zbekiston jaxon hamjamiyati tizimida.
157. O'zbekistonning BMTga qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati.
158. O'zbekiston kelajagi buyuk davlat mustaqil O'zbekistonda amalga oshirilgan islohotlar.
159. Samarqand-2750 yoshda.
160. O'zbekistonning jahon mamlakatlari bilan siyosiy-iqtisodiy aloqalari.
161. Birinchi Prezident I.Karimov "O'zbekiston – iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida" 1995-yil
162. Birinchi Prezident I.Karimovning "O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari" asari.
163. Birinchi Prezident I.Karimovning "Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q" asari 1998 yil.

164. Birinchi Prezident I.Karimovning “O‘zbekiston XXI asrga intilmoqda” nomli asari, 2000 yil.
165. O‘zbekiston Respublikasining yangi tahrirda “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni
166. Xalqaro terrorizmga qarshi kurashda O‘zbekistonning Shanxay hamkorlik tashkilotidagi faoliyati va uning ahamiyati.
167. O‘zbekistonning o‘ziga xos taraqqiyot yo‘lini tanlash zaruriyati.
168. “O‘zbek modeli - o‘zbek davlatchiligidagi yangi bosqich”.
169. O‘zbekistonda davlat hokimiyatlarining bo‘linishi.
170. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining qonunchilik faoliyati.
171. Mustaqil O‘zbekistonda iqtisodiy islohatlarning huquqiy asoslari.
172. Mustaqillik yillarda sud hokimiyatining isloh etilishi.
173. O‘zbekistonda inson huquqlari va erkinliklari kafolatining ta‘minlanishi.
174. Mustaqil O‘zbekistonda demokratik saylov tizimining barpo etilishi.
175. O‘zbekistonda siyosiy partiylar va jamoat tashkilotlarining shakllanishi.
176. Jamiatni demokratlashtirishda OAVlarining roli.
177. O‘zbekiston Respublikasida aholini kuchli ijtimoiy himoyalash – davlat siyosatining bosh yo‘nalishi.
178. XXI asr – yangi sivilizasiya davri.
179. Qadimgi misrliliklarning dini
180. O‘zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A.Karimovning “Yuksak ma‘naviyat yengilmas kuch” asarida ma‘naviyatni anglash tushunchasi.
181. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning “Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz” nomli kitobining mazmun mohiyati.
182. Mustaqillik yillarda qishloq xo‘jaligi sohasidagi islohotlar.
183. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning “Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz” nomli kitobining ahamiyati.
184. O‘zbekistonning jahon hamjamiyatiga yaqinlashuvida xalqaro tashkilotlarning o‘nni.
185. O‘rtal Osiyo, hususan O‘zbekistonda ekologik muvozanatning buzilishi

Asosiy va qo‘srimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari **Asosiy adabiyotlar**

1. Karimov I.A. O‘zbekiston buyuk kelajak sari. Asarlar to‘plami. T., O‘zbekiston, 1998.
2. Karimov I.A. Jamiatimiz mafkurasi xalqni – xalq, millatni – millat qilishga xizmat etsin. T., Sharq, 1998.
3. Karimov I.A. Kuchli davlatdan kuchli jamiat sari.T., Sharq, 1998.
4. Karimov I.A. Savdo uyidan ipak yo‘lini tiklash sari. Asarlar, 2-jild. - T.: «O‘zbekiston», 1996 y, 366-368
5. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo‘q. T. 1998 y.
6. Karimov I.A. “Yuksak ma‘naviyat - yengilmas kuch” T:Ma‘naviyat, 2008 y.
7. Mirziyoev Shavkat Miromonovich. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo‘sma majlisidagi nutq/Sh.M. Mirziyoev. - Toshkent: O‘zbekiston, 2016. - 56 b.
8. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat‘iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo‘ljallangan iqtisodiy dasturining eng muhim ustuvor yo‘nalishlariga bag‘ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma‘ruza, 2017 yil 14 yanvar/Sh.M. Mirziyoev. - Toshkent: O‘zbekiston, 2017.-104 b.
9. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta‘minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagisi ma‘ruza. 2016 yil 7dekabr /Sh.M.Mirziyoev. - Toshkent: “O‘zbekiston”, 2017. 48b

10. Asqarov A. O'zbekiston tarixi (eng qadimgi davrlardan eramizning V asrigacha), 115-119, 148-191 b.
11. Asqarov A. O'zbekiston xalqlari tarixi. I - jild. T. 1992 y.
12. Asqarov A. Buxoroning ibtidoiy davr tarixidan lavhalar. T. 1973 y.
13. Asqarov A. Sapollitepa. T. 1972 y.
14. Azamat Ziyo. O'zbek davlatchiligi tarixi. T. 2000 y.
15. Avesto. T. 2000 y.
16. Axmedov B. O'zbekiston xalqlari tarixi manbalari. T., «O'qituvchi», 1991.
17. Boynazarov F. O'rta Osiyo Antik davrda. T. 1991 y.
18. Gumilev L.N. Drevnie tyurki. M. 1967 g.
21. Gulamov Ya. Xorazmnning sug'orilish tarixi. T. 1959 y.
22. Jo'rakulov M. O'rta Osiyo ibtidoiy arxeologiyasi. T. 1884 y.
23. Rtveladze E.V. Saidov A.X. Abdullaev Ye.V. Qadimgi O'zbekiston: davlatchilik v huquq tarixidan lavhalar. T. 2001 y.
24. Pidaev Sh. Sirli kushonlar sultanati. T. 1987 y.
25. Sagdullaev.A. O'zbekiston tarixi. T.1997y.
26. Sagdullaev.A. Qadimgi O'zbekiston ilk yozma manbalarda . T.1997y.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Asqarov A. Eng qadimiy shahar. T., «Ma'naviyat», 2001.
2. Boynazarov F. Qadimgi dunyo tarixi. T; 2006 yil.
3. O'zbek xalqining kelib chiqishi: nazariy-metodologik yondoshuvlar, etnogenetik va etnik tarix (ilmiy-nazariy konferensiya)»-T., 2004
4. «O'zbekiston tarixi moddiy va yozma manbalarda» (Ilmiy nazariy konferensiya materiallari).-T., 2005
5. O'zbekiston tarixi va madaniyati. T., 1992.
6. Ziyoev H. Z. Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash. T.. «Sharq», 1998.

Axborot manbaalari

1. Lib.jspi.uz
2. www. tdpu.uz
3. www. pedagog.uz
4. www. Zyonet. uz
5. www. edu.uz

“JAHON TARIXI” FANI BO’YICHA

A. Qodiriy nomidagi JDPI bitiruvchi talabalarining Jahon tarixi fanidan Davlat Attestatsiyasi o'tkaziladi. Jahon tarixi fani bo'yicha Davlat Attestatsiyasi davomida bitiruvchi talabalardan:

- O'rta Osiyoda, jumladan, Jahondagi ilk sivilizatsiya bosqichlaridan boshlab, insoniyat yaratgan ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarning o'ziga xos xususiyatlari, jamiyat va uning boshqaruva tamoyillaridan xabardorligi;
- tarixiy davrlarda jamiyat va uning ijtimoiy qatlamlari, ular o'rtasidagi mulkiy va huquqiy munosabatlar, ma'muriy boshqaruvning shakllanishi va takomili masalalarini yorita bilish;
- insoniyat yaratgan davlatchilik an'analarining turli xronologik bosqichlari va ko'rinishlaridan qat'iy nazar bir butun yaxlit jahon davlatchiligining tadrijiyligi, davomiyligidan iborat ekanligini ko'rsata bilish;
- jahonda ming yillar davomida shakllangan, bir necha bosqichdan iborat etnik jarayonlarni xolis yoritish va dunyo xalqlari shakllanishini ilmiy asoslab berish;

- tarixiy jarayonlardagi taraqqiyot va inqirozlarning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy sabablari va oqibatlarini olib berish;
- Vatan tushunchasining keng ma’nosи, hozirgi O’zbekiston hududidan tashqari kengroq mintaqaviy yerlarning, ya’ni butun dunyo mamlakatlarining tarixiy-madaniy mintaqasi sifatida umumiy Vatanimiz ekanligini asoslash;
- dunyo davlatchilik tarixidagi ijtimoiy institutlarning yuzaga kelishi qonuniyatları turli bosqichlarda shaxs, jamiyat, davlatga oqilona va adolatli rahbarlik qilishning o’rnini tushuntira bilish;
- jahon tarixiy bosqichlarida ro’y bergan ichki iqtisodiy, harbiy munosabatlarni yoritib berish;
- dunyoda tarixiy jarayonlar davomida yuz bergan ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot, ma’naviy, madaniy va ma’rifiy ehtiyojlarning uzviy bog’liqligi, har bir bosqichning o’z mazmuni va mohiyatiga ko’ra shakllangan ma’naviy, mafkuraviy tizim bo’lishi lozimligini ko’rsata bilish;
- tarixiy bosqichlarda yuz bergan tanazzul, parokandalik va davlat boshqaruvidagi nuqsonlar va oxir-oqibat salbiy holatlarni vujudga kelganligini yorita bilish va xulosalar chiqara olish;
- istiqlol davri davlatchilik tariximizdagi yangi bosqich ekanligini, hozirgi zamон hamjamiyatida Jahonning tutgan mavqeini aniq idrok eta olish;
- dunyo davlatchiligi tarixi borasidagi bilimlardan ma’naviy hayotimiz, davlatimizning ichki va tashqi munosabatlar doirasida amalda foydalana olish masalasini yorita bilish;
- Jahon tarixiga oid adabiyotlar bilan tanishligi, ular yordamida erkin fikr yurita bilish talab etiladi.

Jahon tarixi fanidan savollar.

1. Qadimgi Bobil va uning qo’shni mamlakatlar bilan iqtisodiy aloqalari.
2. Mesopotamiya madaniyati.
3. Inqilob arafasida Angliyaning ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli.
4. Uot Tayler qo’zg’olonining tarixiy ahamiyati.
5. Kiev Rusi davlatining tashkil topishi
6. Aleksandr Makedonskiy davlatining tashkil topishi va parchalanib ketishi.
7. Angliyada Styurtlar hukmronligining tiklanishi va burjua tuzumining o’rnatalishi.
8. Uot Tayler qo’zg’olonida Mayl-End talablari.
9. Rus yerlarida mo’g’ul-tatarlar hukmronligining o’rnatalishi
10. Ganza va Shvabiya savdo ittifoqlarinining tashkil topishi
11. «Dahshatli sud kitobi» Angliyaning O’rtalarda ijtimoiy-iqtisodiy hayotini o’rganishda manba sifatida.
12. Qadimgi Ellin davlatlari. Ellin madaniyatining o’ziga xos xususiyatlari.
13. Qadimgi Xitoyda xalq qo’zg’olonlari
14. “Iliada” va “Odesseya” tarixiy manba sifatida
15. Rim imperiyasining tashkil topishi va istilochilik yurishlari
16. Angliyada sanoat to’ntarishi va uning oqibatlari.
17. Shimoliy Amerikada mustamlakalarining Angliyadan ajralib chiqishi. “Mustaqillik deklaratsiyasi”.
18. Fransyadagi Ikkinchim imperianing mohiyati.
19. Sparta davlatining o’ziga xos xususiyatlari
20. M.A.Zaborovning Salib yurishlari tarixini o’rganishga qo’shgan hissasi
21. XIX asr birinchi yarmida AQSH iqtisodiyoti.
22. Fransiya inqilobining boshlanishi, borishi va bosqichlari.
23. Angliyada chartistlar harakati va ularning talablari.

24. Italiyani birlashtirish uchun kurash.
25. Yakobinchilar diktaturasi.
26. Fransiyadagi gugenotlar urushi va uning oqibatlari
27. Benzo Kamillo Kavurning Italiyani birlashtirishdagi o‘rni.
28. O’rta asr Yevropa shaharlarida sexlar va ularning jamiyat hayotidagi o’rni.
29. Chartistlarning talablari va ishchilar harakatining borishi.
30. Chexiyada guschilar harakati va uning tarixiy ahamiyati.
31. Yevropa davlatlarining Fransiyaga qarshi urushi.
32. Vizantiya Yustinian I davrida.
33. Italiyaning birlashtirilishi va uning ahamiyati.
34. Ilk O’rta asrlarda Yaponianing ijtimoiy – iqtisodiy va siyosiy tarixining tarixshunoslikda o’rganilishi.
35. Italiyada 1848-1849 yillar inqilobi.
36. Fransiyada ikkinchi imperianing ichki va tashqi siyosati.
37. Angliyada 1848-1849 yillar inqilobi.
38. Solon islohatlari va ularning tarixiy ahamiyati.
39. Xitoyda Sin sulolasining hukmronligi.
40. Italiyani birlashtirishdagi oqimlar.
41. Germaniya ittifoqining tuzilishi.
42. Afshoriylar va kojariylar hukmronligi davrida Eron.
43. Yuz yillik urush boshlanishining asosiy sabablari.
44. AQSHda fuqarolar urushi.
45. Eronda safaviylar davlati.
46. AQSHda fuqarolar urushining boshlanishi.
47. Salib yurishlari va ularning bosqichlari.
48. Hindistonda sipohiylar qo‘zg‘aloni.
49. AQSHda fuqarolar urushining borishi va bosqichlari
50. Prussiyada konstitutsiyaviy nizo.
51. V – IX asrlarda Yevropa madaniyati.
52. Yan Gus va uning ta’limoti.
53. Otto fon Bismarkning hokimiyatga kelishi
54. “Ost-Hindiston” kompaniyasi va ingliz mustamlakachiligi
55. Fuqarolar urushi davomida va undan so‘nggi davrda AQSHning taShqi siyosati
56. Shimoliy Germaniya ittifoqining tuzilishi
57. Abbosiylar sulolasi hukmronligi davrida arab xalifaligi.
58. AQSHda respublikachilar va demokratlar partiyasining tuzilishi
59. Bobiylar qo‘zg‘aloni va uning mohiyati
60. Rossiya tomonidan O’rta Osiyon bosib olinishi
61. Angliyada parlament va qirol o‘rtasida ziddiyat
62. Eramizdan avvalgi II-I asrlarda Italiyaning iqtisodiy tuzumi.
63. Italiyani birlashtirishda J.Garibaldining o‘rni
64. Shimoliy Amerikada mustaqillik urushi
65. Napoleon impyeriyasining inqirozi
66. Avstriya inqilobining boSh masalasi
67. XVIII asr fransuz burjua inqilobi
68. Mazdaklar harakati va uning natijalari.

69. XXI- asr boshlarida Hindiston
70. Fransuz burjua inqilobining yo‘lboshchilari
71. Italiyani birlashtirish uchun harakat
72. AQSHda hindularning asoratga solinishi
73. XVII-XVIII asrlarda arab mamlakatlari
74. Napoleon imperiyasining “Qit’ a qamali” siyosati
75. 1848-1849 yillarda Italiya inqilobining asosiy masalasi
76. O‘rta asrlarda Afrika mamlakatlari
77. Fransiyada 1- respublikaning o‘rnatalishi
78. Yaponiyada 1865 yildagi “Meydzi” inqilobi
79. Mahdiylar harakati
80. Fransiyada birinchi imperianing e’lon qilinishi va Napoleon Bonapartning ichki va tashqi siyosati
81. AQSHdagi abolyusion harakatining mohiyati
82. Sudanda milliy-ozodlik harakati
83. Fransiyada Jakeriya qo’zg’aloni va uning oqibatlari
84. AQSHdagi mustaqillik uchun kurashi va AQSH tashkil topishi
85. XX asr XXI asr boshida Yaponiya
86. Italiyani birlashtirish uchun kurash.
87. Angliyada parlament islohotlari.
88. XXI asr boshlarida AQSH
89. XXI asr boshlarida Fransiya Prezidentlik saylovleri
90. Yevropa Ittifoqining tuzilishi
91. Italiyaning XXI asrdagi tashqi siyosati
92. XX asr oxiri XXI asr boshlarida Angliyaning iqtisodiy rivojlanishi.
93. Yevropa davlatlarining Fransiyaga qarshi urushi.
94. Fransiya XX asr oxirgi davrida.
95. XX asr oxiri XXI asr boshlarida Fransiya
96. XX asr oxirida Avstriya davlatining ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli.
97. “Iliada” va “Odesseya” tarixiy manba sifatida.
98. Er.av.XII-X asrlarda Falastin va Yahudiy-Isroil davlatlarining tashkil topishi
99. Fransiya Beshinchchi respublika davrida.
100. Gupta davlatining inqirozi va Hindistonda mayda knyazliklarning vujudga kelishi
101. XX asr ikkinchi yarmida xalqaro munosabatlar va “Sovuq urush”ning tugashi
102. XVIII - XIX - asrning boshlarida Rossiyaning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti
103. AQSHda prezidentlik saylovleri
104. XVIII-XIX-asr o‘rtalarida Eron va uning xalqaro ahvoli
105. Fransiyada F. Makron prezidentlik davri
106. Germaniyada G. Kol kanslerligi davridagi siyosiy boshqaruvi
107. XX asr oxiri XXI- asr boshlarida Italiya
108. XX asr oxiri va XXI asr boshlarida Xitoyning ichki va tashqi siyosati.
109. Dunyo mamlakatlari o’rtasidagi Sovuq urushning tugashi.
110. SSSR va AQSH davlatlari o’rtasida siyosiy iliqlikning boshlanishi.
111. XX asr oxirida dunyo mamlakatlari o’rtasidagi diplomatik munosabatlar.
112. Dunyoda xalqaro terrorizmning paydo bo’lishi va keng tarqalishi.
113. XX- asr oxiri XXI asrda Buyuk Britaniyaning ichki va tashqi siyosati

114. Buyuk Britaniyaning G'arb mamlakatlari bilan iqtisodiy hamkorligi.
115. XXI asr boshlarida Buyuk Britaniyaning tashqi siyosati.
116. Ummaviylar dinastiyasining hokimiyatga kelishi
117. XX asrning ikkinchi yarmi XXI- asr boshlarida Germaniya
118. Germaniyaning Yevropa mamlakatlari bilan iqtisodiy hamkorligi.
119. XXI asr boshlarida Germaniyaning tashqi siyosati.
120. XX asr oxiri XXI asr boshlarida Angliyaning iqtisodiy rivojlanishi.
121. AQSH da iqtisodiyotning rivozlanishi
122. Ilk O'rta asrlarda Eronning siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy hayoti.
123. XX asrning 90- yillarda Germaniyani birlashtirilishi.
124. XX asr oxirida Avstriya davlatining ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli.
125. General shtatlarning chaqirilishi va Fransiyada tabaqaviy monarxiyaning shakllanishi.
126. XX asrning ikkinchi yarmi XXI asr boshlarida Rossiya
127. Shimoliy Amerikada mustamlakalarining Angliyadan ajralib chiqishi. "Mustaqillik deklaratsiyasi".
128. "Artxashastra": qadimgi Hindiston ijtimoiy munosabtlari haqida manba
129. SSSRning ikkinchi jahon urushidagi ishtiroki
130. XXI asr boshida Rossianing xalqaro ahvoli
131. XI-XV asrlarda Germaniyaning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy tarixi
132. J.Bushning davlat boshqaruvi davrida AQSH
133. Dastlabki Kiev Buyuk knyazlari davrida Rus-Vizantiya aloqalari
134. Germaniyada G. Kol kanslerligi davridagi siyosiy boshqaruvi
135. Italiyada 1990-2020 yillar iqtisodiy inqilobi
136. Angliyada XXI asr boshida iqtisodiyotning o'sishi
137. Dunyo mamlakatlari o'rtasidagi Sovuq urushning tugashi.
138. SSSR va AQSH davlatlari o'rtasida siyosiy iliqlikning boshlanishi.
139. XX asr oxirida dunyo mamlakatlari o'rtasidagi diplomatik munosabatlar.
140. Dunyoda xalqaro terrorizmning paydo bo'lishi va keng tarqalishi.
141. XX asr oxirida Buyuk Britaniyaning ichki siyosati.
142. Buyuk Britaniyaning G'arb mamlakatlari bilan iqtisodiy hamkorligi.
143. XXI asr boshlarida Buyuk Britaniyaning tashqi siyosati.
144. Angliyada respublikaning e'lom qilinishi. Kromvel protektorati.
145. XIX asr birinchi yarmida Rossianing xalqaro ahvoli
146. Angliyada «Oq va Qizil atirgullar urushi».
147. Ispaniyaning arablar tomonidan istilo qilinishi va uning iqtisodiy oqibatlari.
148. Fransiyada 1848-1849 yillarda inqilobi.
149. Germaniyada 1848-1849 yillar inqilobi.
150. Xalqlarning buyuk ko'chishi va uning oqibatlari
151. XVIII - XIX asrning boshlarida Angliyaning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti.
152. Ispaniyada rekonkista harakati
153. XI-XIII asrlarda Shimoliy Italiya Shahar-davlatlari iqtisodiy rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.
154. Fransiyada Valular dinastiyasi hukmronligining qaror topishi.
155. Qadimgi Xindiston madaniyatida buddizmning o'rni.
156. Fransiyada F. Makron prezidentlik davri

Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari
Asosiy adabiyotlar

1. Ergashev Sh. Jahon tarixi. T 1-2013
2. Ergashev Sh.Jahon tarixi 1880-1918 yillar Toshkent O'zbekiston 2015
3. Ergashev Sh. Jahon tarixi Yangi davr 2-qism Toshkent O'zbekiston 2015
4. Ergashev Sh. Jahon tarixi Eng yangi davr 3-qism Toshkent O'zbekiston 2018
5. M.Lafasov Jahon tarixi Toshkent Turon-Iqbol 2018
6. E. Nuriddinov, Ponamaryova Novaya istoriya. T.2009
7. M.Monfred, A.Z.Napoleon Bonapart. M., 1986
8. Manfred A.Z. Istorya Fransii M., 1973
9. Tarle V.Er. Nashestviev Napoleona v Rossiyu M., 1993
10. Novoer istorii stran Yevrope i Ameriki M., 1998
11. Istorya SShA M., 1998 g
12. Napoleon Bonapart M., 1986 g
13. Novaya istoriya stran Yevropo i Ameriki pyervo'y, vtoroy pyeriod M., 1998
14. Obolenskaya S.V. Franko-prusskaya voyna i obShestvennii mneniya Germanii i Rossii M. 1977 g.
15. Novaya istoriya 1640-1870 pod. red. A.A.Narochniskogo. M.1986 g.
16. Novaya istoriya 1871-1917 gg. pod. red. N.Er.Ovcharenko
17. Antyuxina - Moskovchenko V.I. Istorya Fransii 1870-1918 M. 1963 g

Qo'shimcha adabiyotlar

- Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. - T.: "Sharq", 1998.
- Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch. -T.: "Ma'naviyat", 2008.
- Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir.- T.: "O'zbekiston", 1996. T.3.
- Karimov I.A. Vatan ravnaqi uchun har birimiz mas'ulmiz.- T.: "O'zbekiston", 2001. T.9.
- Mirziyoev SH.M. Tanqidiy taxlil, qat'iy-tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik har bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muxim ustuvor yo'naliishlariga bag'ishlangan Vazirlar Maxkamasning kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza. G.: «O'zbekiston» 2017.
- Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent.: O'zbekiston. 2017.
- Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olajanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent.: O'zbekiston. 2017.

Axborot manbaalari

- 1.<http://tdpu.uz>
- 2.<http://Ziyonet.uz>
- 3.<http://edu.uz>
- 4.www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)
- 5.<http://teoriY.ru>
- 6.<http://uni-vologda.ac.ru>
- 7.<http://pedlib.ru>
- 8.<http://pedagog.uz>
- 9.<http://lib.jspi.uz>

TARIX, SHAXS VA JAMIYAT FANIDAN YDA SAVOLLARI

Savollar:

- 1.** XIX asr oxiri XX asr boshlarida Turkiston o`lkasida madaniy xayot.
- 2.** Mustaqil O`zbekiston Respublikasida ta`lim tizimidagi islohotlar va yangilanishlar
- 3.** Yevropa davlatlari bilan O`zbekistonning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy aloqalari. (Mustaqillik davri).
- 4.** O`zbekistonda tarix fanining bugungi ahvoli va tarixchi - mutaxassislar tayyorlash masalasi
- 5.** Tarix darslarida o`lkashunoslik ma'lumotlaridan foydalanib dars utish texnologiyasi. (V-sinflarda)
- 6.** "O`rta Osiyodagi ilk feodal davlatlar" mavzusini o`qitish texnologiyaları.
- 7.** Angliyada utopizm g`oyalarining yoyilishi. (Tomos Mor).
- 8.** Shoxrux Mirzo hukmronligi davri tarixini o`qitish texnologiyasi.
- 9.** Yangi tarix darslarida "Bolqon yarim oroli xalqlari" tarixini o`qitish texnologiyasi.
- 10.** Tarix o`qitishda o`lka materialining tutgan o`rni va undan foydalanish metodlari
- 11.** Maktab tarix bilimlarining hozirgi tuzilishi, tarixni o`rganishni davrlashtirishning ilmiy-metodik asoslari.
- 12.** "Rim va Karfagen davlatlarining O`rta yer dengizida hukmronlik uchun kurashi" mavzusini o`qitish texnologiyasi.
- 13.** Birlashgan Millatlar Tashkiloti - Xalqaro tashkilot va uning tinchlikni mustaxkamlashdagi o`rnini o`qitish texnologiyasi.
- 14.** Barkamol avlodni tarbiyalashda milliy-ma`naviy qadriyatlarni o`rni va uni o`qitish texnologiyasi.
- 15.** Yangi tarix darslarida XIX asr oxiri - XX asr boshlaridagi Fransiya mavzusini o`qitish texnologiyasi.
- 16.** XVIII asrda Fransiyada ma`rifatparvarlik g`oyalarini yangi tarix darslarida o`qitish texnologiyaları.
- 17.** Yangi tarix darslarida Hindiston tarixini o`quvchilarga o`rgatish texnologiyasi. (XIX oxiri - XX asr boshlarida).
- 18.** Tarixga oid o`quv qo'llanmalarining vazifalari va xususiyatlari
- 19.** O`quvchi yoshlarni vatanparvarlik va mehnat an`analari ruxida tarbiyalashda Jizzax viloyati toponomikasidan foydalanish.
- 20.** XIX asr oxiri - XX asrda AQSh mavzusini o`qitish texnologiyasi.
- 21.** XVI-XX asrlarda Janubiy Amerika mamlakatlari
- 22.** Tarix fanini o`qitishda o`lkashunoslik materiallarining o`rni va ulardan foydalanish metodlari
- 23.** Tarix o`qitishda loyixalash metodlaridan foydalanish
- 24.** Jahon tarixini o`qitishda tarixiy xujjalardan foydalanish texnologiyaları. (VI-sinflar misolida).
- 25.** Jahon tarixi darslarida tarixiy bilimlarni shakllantirish uslublari.
- 26.** Dars samaradorligini oshirishda tarixiy-badiiy asarlarning urni.
- 27.** Darsda o`quvchilarni tarixiy bilimlar bilan kurollantirish.
- 28.** Tarix darslarida o`quvchilarga vatanparvarlik tarbiyasini berish.
- 29.** O`zbekiston tarixi darslarida 1916 yilgi Turkistondag`i xalq xarakatlarini o`quvchilarga o`rgatish texnologiyaları.
- 30.** Garbiya Yevropada fan va madaniyat mavzusini o`qitish texnologiyaları. (XVII asr oxiri - XX asr boshlari).
- 31.** XX asr boshlarida AQSh mavzusini o`qitish jarayonida o`quvchilarda tarixiy bilimlarni shakllantirish.
- 32.** O`zbekiston xalqaro tashkilotlar tizimida.
- 33.** O`zbekiston: xalqaro molivaviy hamkorlik.
- 34.** Yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruxida tarbiyalash muammolari.
- 35.** O`zbekistonda gender tengligi madaniyatini shakllantirish muammolari.
- 36.** O`zbekiston-BMT: tinchlik uchun kurashda xamkorlik.
- 37.** BMT: gender mafkurasini shakllantirish soxasidagi faoliyati.
- 38.** V-VI sinflarda Qadimgi dunyo tarixini o`rganishda o`quv qo'llanmalarning roli.
- 39.** Tarix ta`limini tashkil etishga innovatsion yondashuv mazmuni.
- 40.** Ta`limning zamonaviy texnologiyaları.
- 41.** O`qitishga texnologik yondashuvni vujudga kelishi va rivojlanishi.
- 42.** Tarix fanini o`qitishda testlarning ahamiyati.

43. Tarix fani buyicha o`qitish jarayoniga ta`lim texnologiyasini tatbiq etish.
44. Tarix o`qituvchisining innovatsion faoliyati.
45. Tarix darslarida etalon maqsadlarni yaratish va kullash usullari.
46. Tarix darslarida pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish.
- 47." Er.av. III-II asrlarda Rim madaniyati"ni o`rgatish usullari.
48. "Salavkiylar davlati va Yunon-Baqtriya podsholigi" mavzusini o`rganishga doir.
49. "6-sinfda Kushanlar davlati" mavzusini o`rganishga doir.
50. "6-sinfda "Urug`chilik jamoasi" mavzusini o`rganish.
51. "Eneolit va jez asri dehqonchiligi" mavzusini o`qitishga doir.
52. "Ahamoniylar sultanati" mavzusini o`rganishga doir.
53. "Qadimgi Yunonistonning olimlari va donishmandlari" mavzusini o`qitishga doir.
54. "Qadimgi Yunoniston miflari" mavzusini o`qitishda yangi ped. texnologiyalardan foydalanish.
55. "Rimning O`rta yer dengizida hukmronlik urnatish uchun kurashi" mavzusini yangi pedtexnologiya asosida o`rganish.
56. O`zbekiston Respublikasining tashki iqtisodiy aloqalarini rivojlantirish yullari.
57. Ta`limda innovatsion uslublarni ishlab chiqish va joriy etish.
58. Akademik litseylarda tarix ta`limi samaradorligini oshirish jihatlari.
59. O`quvchilarda tarixiy tushunchalarni shakllantirishda innovatsion usullardan foydalanish.
60. Ilk o`rta asrlarda Eron davlati mavzusini o`rganish.
61. XI-XV asrlarda Skandinaviya davlatlari mavzusini o`rganish.
62. Ilk o`rta asrlarda Garbiy Slavyan davlatlari mavzusini o`rganish.
63. Periniya yarim orolini arablar tomonidan bosib olinishi mavzusini o`rganish.
64. XI-XV asrlarda Germaniyaning sharkka xujumi mavzusini o`rganish.
65. O`rta asrlarda Vengriya davlati mavzusini o`rganish.
66. Vizantiya Konstantinopolning qulashi mavzusini o`rganish.
67. So`nggi o`rta asrlar davrida Fransiya mavzusini o`rganish.
68. "Sali xaqiqati" mavzusini o`rganish.
69. "Chexiya va Guschilar xarakati" mavzusini o`rganish.
70. "Birinchi Salb yurishi" mavzusini o`rganish.
71. Jahon tarixi darslarida "Botuxonning Sharqiy Yevropaga xarbiy yurishi" mavzusini o`rganish.
72. "XVI asr boshlarida Gollandiya" mavzusini o`rganish.
73. "O`rta asrlar davrida Bolgariya davlati" mavzusini o`rganish.
74. Konfusiyning shaxs va jamiyat haqidagi fikrlari.
75. "Ilk o`rta asrlarda Xitoy" mavzusini o`rganish.
76. "Ummaviylar sulolasi davrida Markaziy Osiyo" mavzusini o`rganish.
77. "Ilk o`rta asrlarda Angel-Saks kirolliklari" mavzusini o`rganish.
78. "Franklar davlatida feudal munosabatlar" mavzusini o`rganish.
79. "XV-XVII asrlarda Ispaniya" mavzusini o`rganish.
80. "XI-XV asrlarda uyg`onish gumanizmi" mavzusini o`rganish.
81. "So`nggi o`rta asrlar davrida Turkiya davlati" mavzusini o`rganish.
82. "Rim imperiyasida qullik tuzumi inqirozi" mavzusini o`rganish.
83. "VI-XI asrlarda Janubiy Slavyan davlatlari" mavzusini o`rganish.
84. "O`rta asrlar davrida Portugaliya qirolligi" mavzusini o`rganish.
85. Tarixdan dars berish metodikasi kursining mavzusi va vazifalari
86. O`zbekiston Respublikasi mustaqilligi sharoitida tarix, shaxs va jamiyatdan dars berish metodikasi kursining metodologik asoslari.
87. O`zbekiston Respublikasida tarix, shaxs va jamiyat bilimlari rivojlanishining asosiy bosqichlari.
88. Kasb-hunar bilim yurtlarida tarix, shaxs va jamiyat fanlari tuzilishi.
89. O`zbekistonda hozirgi zamon umumiy o`rta ta`lim tizimida tarix fanlari sistemasi
90. Tarix, shaxs va jamiyat darslarida YaPT vositalaridan foydalanish.
91. Tarix darslarida interfaol usullardan foydalanish metodlari
92. Aqliy hujum, 6x6x6, klaster, Qora quti metodlari
93. O`zbekiston tarixi darsligida milliy - vatanparvarlik tarbiyasi mavzusini loyihali dars asosida o`rganish.

94. O`rta asrlarda yerga egalik munosabatlarining shakllanishi va rivojlanishi mavzusini qora quti metodidan foydalanib o`rganish.
95. Tarix darslarida "Buyuk Ipak yo`li" mavzusini aqliy hujum metodi asosida o`rganish.
96. "Shaxs va jamiyat" kursining maqsadi, vazifalari, rivojlantiruvchi vazifasi
97. Shaxs va jamiyat" kursi va uni o`qitishga ko`yiladigan didaktik talablar.
98. Qadimgi Misr va Mesopotamiyada inson va jamiyat xaqidagi qarashlar
99. Qadimgi Xindiston va Xitoydagagi ijtimoiy fikrlar.
100. O`rta Osiyolik atoqli ilm – fan namoyondalari ta'limotida inson va jamiyat masalalari
101. Qadimgi Gresiya va Rimdagi ijtimoiy g`oyalari tizimi
102. O`rta Osiyoda islomgacha bo`lgan ijtimoiy fikrlar: zardushtiylik, mazdakiylik, menixeylik.
103. O`rta Osiyolik atoqli ilm - fan namoyondalari ta'limotida inson va jamiyat masalalari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Ulug`bek, Ali Qushchi, Axmad Donish va boshqalar).
104. Evropa mamlakatlarida xayoliy sosializm haqidagi ta'limotlar
105. O`rta Osiyolik mashhur davlat arboblarining ijtimoiy taraqqiyot, insoniy munosabatlarning murakkabligi, mehr-shafqat va zulmkorlik haqidagi fikrlari
106. Turkistondagi mashhur ma'rifatparvarlar ijodida ijtimoiy hayot masalalari (Nodira, Uvaysiy, Mashrab, Muqimiy, Furqat va boshqalar).
107. Jadidchilik harakati namoyondalarining ijtimoiy taraqqiyot haqidagi fikrlari.
108. Jahondagi tarixiy jarayon haqida O`zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning qarashlari.
109. Xristian nazariyotchilarining jamiyat va inson haqidagi g`oyalari.
110. O`zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning tarix o`qitish va ta`lim -tarbiya samaradorligini oshirishga oid ma`ruzalarii.
111. Uyg`onish davri mutafakkirlarining inson va ijtimoiy hayot to`g`risidagi fikrlari.
112. XVII – XVIV asrlarda ingliz va fransuz mutafakkirlarining ijtimoiy taraqqiyot haqidagi g`oyalari.
113. Nemis klassik falsafasi vakillarining ijtimoiy fikrlari.
114. Dialektik va tarixiy materializm inson va jamiyat haqida. Kommunistik jamiyat haqidagi g`oya va uning jahon tarixiy taraqqiyotiga halokatli ta`siri.
115. Tasavvufda insonning ruhiy borlig`i, komil inson va barkamol jamiyat haqidagi fikrlar.
116. Ta`limning texnikaviy vositalari Shaxs va jamiyat kursini samaradorligini oshirishning muhim omil
117. Insonparvarlik tushunchasi: nazariya va amaliyot. Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi (1948 y.).
118. Evropalik atoqli mutafakkirlar va Anri Dyunanning insonparvarlik huquqi yaratilishiga qo`shgan hissassi.
119. Tarixdan o`quv qo`llanmalari va boshqa adabiyotlar tahlili
120. Mamlakatni jadal isloh etish va modernizasiyalashning mohiyati Jeneva konvensiyalarining himoyasi ostidagi shaxslar.
121. O`zbekistonning Jeneva konvensiyalarining ishtirokchisi sifatidagi majburiyatlari
122. O`quvchilarda rivojlantirib boriladigan ko`nikma va malakalar. Bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga ko`yiladigan minimal talablar.
123. Jamiyat hayotida formatsiyaviy va sivilizatsiyaviy yondashuvlar.
124. Ta`lim sohasida zamонавиу ахборот texnologiyalarini qo`llash samarali usullar.
125. O`qitishning tashkil etilishi va metodlarining mazmuni.
126. Tarix o`qitish metodlarining klassifikasiysi. O`qitish metodikasining nazariy qismi haqida.
127. Shaxs, jamiyat va ularning tarixiga sivilizatsion yondashuv tamoyilining zarurligi va uning ahamiyati
128. Mustaqil O`zbekiston sharoitida tarix o`qitishning yangi mazmuni va takomillashib borishi
129. Jamiyatdagagi ijtimoiy guruuhlar, qatlamlar va sinflar tasnifi.
130. O`rta maxsus, kasb-hunar ta`limi uchun tarix fani dasturi, uning maqsad va vazifalari.
131. O`qituvchiga ko`yiladigan zamонавиу ахборот talablar.
132. Davlat siyosiy sistemaning asosiy instituti.
133. Darsning texnologik xaritasi.

134. Oila - jamiyat sosial tizimining ajralmas qismi sifatida. Oilaning mohiyati, tarixiy shakllari, ijtimoiy funksiyalari.
135. Kishilarning yosh, jins va boshqa belgilar bo'yicha ijtimoiy tasnifi
136. O'zbekistonda huquqiy demokratik jamiyat qurilishining asosiy yo'nalishlari
137. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezident I.A.Karimovning asarlaridan shaxs va jamiyat kursini o'qitishda foydalanish
138. DTS va o`quv dasturlarining maqsadi va vazifalari
139. Maktab tarix kurslari mazmuni, soatlar bo'yicha taqsimoti.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Karimov I.A.O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. T.:O'zbekiston. 2011
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent.: Ma'naviyat, 2008. – B. 173.
3. Karimov i.A. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralar. T.: O'zbekiston, 2009.-B. 54
4. Karimov I. Tarixiy xotirsiz kelajak yo'q. – T.: Sharq, 1998.
5. Sagdiev A., Fuzailova G., Hasanova M Tarix o'qitish metodikasi. - T.:2008
6. Egamberdiyeva N. Yuksak ma'naviyatl shaxsni shakllantirish tarbiya texnologiyasining qadriyatl bosqichini loyihalash va amalgam oshirish – T.: TDPU. 2016
7. Soy M.N., Djuraeva R.X. Sovremennye texnologii sovershenstvovaniya obucheniya – T.:2016
8. Tolipov U.Q. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiyo asoslari – T.:2008
9. Azizzxo'jaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. - T.: TDPU. 2003.
10. Karimov M., Tursunov I. Islom Karimovning O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida asarini o'rganish. - T.: Sharq, 1995.
11. Milliy istiqlol g'oyasi: asosiy tushuncha va tomojillar. -T.:O'zbekiston, 2000.
12. Yo'ldoshev J.Q., Usmonov S.A. Pedagogik texnologiya asoslari. -T.: O'qituvchi, 2004.
13. Yo'ldoshev J. Ta'lif yangilanish yo'lida. -T.: O'qituvchi. 2000.
14. Umumiyo'rta ta'lif maktablari uchun O'zbekiston tarixi fanidan darsliklar
15. Umumiyo'rta ta'lif maktablari uchun jahon tarixi fanidan darsliklar
16. O'rta maxsus kasb-hunar ta'lifi uchun tarix fanidan darsliklar
17. Fuzailova G.S., Xukumov A., Shorin S.S. Shaxs va jamiyat. O'qituvchilar uchun uslubiy qo'llanma.-T.: TDPU. 2006

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Ziyamuxamedova S, Ziyamuxemedov B. Novaya pedagogicheskaya texnologiya. - T.: Abu Ali ibn Sino. 2002.
2. Akademik litseylarning ijtimoiy-gumanitar fanlar va xorijiy filiologiya yo'nalishidagi tarmoq ta'lif standarti va chuqurlashtirilgan fanlar o'quv dasturlari. – T.: 2005.
3. www.tdpu.uz
4. www.pedagog.uz
5. www.Zyonet.uz
6. www.edu.uz
7. tdpu-INTERNET.PED
8. www.pish.ru
9. lesson-history.narod.ru
10. www.history.yar.ru/kafmetod.html
11. www.chtivo.ru/chtivo=3&bkid=34044.htm
12. festival.1september.ru/2003_2004/index.php?member=104099
13. www.hrono.info/metodika/index.html

BAHOLASH MEZONI

I. 5110600 – Tarix o'qitish metodikasi yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezoni

Bitiruvchi kurs talabalari O'zbekiston tarixi, Jahon tarixi, Tarix, shaxs va jamiyat fanlaridan Davlat attestatsiyasi ko'p variantli yozma shaklda o'tkaziladi. "Yozma" variantlarning har bir savol uchun javob 20 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to'g'ri va to'liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to'g'ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o'zlashtirish ko'rsatkichi **17,1 - 20 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga to'g'ri javob yozilsa, savolning mazmuni to'liq yoritilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **14,1 - 17 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga og'zaki javob noto'g'ri yoki yuzaki yozilgan bo'lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to'liq yoritilmagan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **11-14,1 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga javob noto'g'ri yoki yuzaki javob berilsa, qo'yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o'zlashtirish ko'rsatkichi 0 - 10,9 ball oralig'ida baholanadi. (17,1-20 ball - a'llo, 14-17 ball - yaxshi, 11-14,1 ball - qoniqarli, 0-10,9 ball - qoniqarsiz).

II. 5110600 – Tarix o'qitish metodikasi yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasi test sinovi shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezoni

O'zbekiston tarixi, Jahon tarixi, Tarix, shaxs va jamiyat fanlaridan ko'p variantli test sinovi shaklda o'tkazilsa har bir variant 100 ta yoki 50 ta test savollaridan iborat bo'ladi. Test sinovini baholash 5 ballik tizim asosida amalga oshiriladi.

Baholash usullari	Test topshiriqlari, yozma ish, tahlil uchun misollar, taqdimotlar
Baholash mezonlari	5 (a'llo) – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; – fanga oid ko'rsatkichlarni tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 4 (yaxshi) – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 3 (qoniqarli) – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. – qaror qabul qilish haqida umumiy biliga ega bo'lish 2 (qoniqarsiz) – o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; o'tilayotgan fan qonuniyatlarini o'zlashtirishmaslikni bilmaslik

Umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan Davlat attestatsiyasi bo'yicha umumiy o'zlashtirish ko'rsatkichi 2 dan 5 balgacha baholanadi (5 baho – a'llo, 4 baho – yaxshi, 3 baho – qoniqarli, 2 baho – qoniqarsiz) yoki baholash 5 baholik shkaladan 100 ballik o'tkaziladi.

Baholashni 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o‘tkazish jadvali

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo‘yilgan bahodan norozi bo‘lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e’lon qilingan kundan e ’tiboran uch kun muddat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o‘rtasida baholash ballari bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.